

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
Pe un an . . . . . 2 fl. (4 coroane).
Pe o jumătate de an . . . . . 1 fl. (2 coroane).
Pentru România 10 lei anual.
Abonamentele se fac la Institutul Tipografic în Sibiu

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE
se primesc în biroul administrației (strada
Poplăcii nr. 15.) — Telefon nr. 14.
Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.
a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

CONVOCARE.

În Iunie 1894 'mi-s'a înmanuat ordinațiunea ministrului de interne, nr. 321, referitoare la organizarea partidului nostru, cu însărcinarea, ca **să o aduc la cunoștința tuturor membrilor conducători ai partidului național român.**

Din cauze bine cunoscute publicului românesc, n'am putut până acum satisface acestei însărcinări, dar' mai vîrtos din cauză, că pe timpul când 'mi-s'a comunicat acea ordinațiune, eram puși sub pază polițiană, prin urmare restrînși în libertatea noastră personală de a ne pute întruni, ear' cătră finea lunii Iulie 1894 am fost duși în temnițele statului.

Astăzi însă, încetând de-oparte acele pedeci, ear' de altă parte vîzînd părerile ce zilnic se manifestă din toate părțile locuite de Români, mă vîd îndemnat și totodată obligat de a satisface însărcinării mie date prin sus atinsa ordinațiune ministerială și spre acest scop, **convoc pe membrii conducători ai partidului național român, aici în Sibiu, la o conferență, pe ziua de 15 Maiu st. n. a. c.**

Ținerea acestei conferențe se impune prin situația în care se află partidul nostru, în urma ordinațiunii ministeriale, care susține, că **adunări și partide** pe durata alegerilor se pot organiza pe baza articolului 104 din legea electorală, pe când reuniuni formate pentru o acțiune mai largă, și nu exclusiv pentru alegeri, se pot organiza numai pe baza unor statute aprobate de ministrul de interne.

Ordinațiunea aceasta ministerială consideră partidul nostru de o reuniune formată pentru o acțiune mai mare, dar', neavînd statute, îi interzice funcționarea mai departe. Adaugă însă ordinațiunea din chestiune, că **liberi sînt conducătorii partidului** de a continua cu activitatea reuniunii lor, dacă se vor conforma condițiilor cuprinse în circularul ministrului de interne nr. 1508/1875, adică, dacă vor face statute și vor exopera aprobarea lor prin ministrul de interne.

Se naște acum întrebarea: pe ce base voim să fie organizat partidul național român?

Dacă el este organizat conform art. 104 din legea electorală, atunci de sine cade necesitatea unei organizări pe base mai largi.

Dacă partidul național este a se considera, în înțelesul ordinațiunii ministeriale, ca o reuniune formată pentru o acțiune mai largă, atunci conducătorii partidului au dreptul de a face statutele prescrise de ministrul de interne și a le subșterne spre aprobare.

Prin urmare întrunirea conducătorilor partidului național este necesară și justificată chiar prin ordinațiunea ministerială mai sus citată, care recunoaște conducătorilor dreptul de a se organiza, ca partid pentru alegeri, sau ca reuniune pentru acțiuni mai mari, care scop nu se poate ajunge decât prin ținerea unei conferențe a **conducătorilor partidului**, în care acestia vor avè a se declara pentru una sau alta organizare de partid, și în cazul când s'ar hotărî organizarea unei reuniuni cu o acțiune mai largă, atunci vor trebui să facă statutele prescrise prin ordinațiunea ministerială mai sus arătată.

Dr. Ioan Rațiu.

La adunare!

Poate nici-când nu am fost atât de nedreptățiți, ca și acum. Nici-când nu am îndurat mai crunte fărădelegi ca și în anii din urmă și îndeosebi în acesta al sârbării de o mie de ani a ființei poporului maghiar. Slăbirea și pustiirea neamului românesc au virit-o în legi scrise și nescrise, și *cutropirea* e cea dintâiu și cea din urmă dorință a stăpânirii noastre.

Partidul nostru național, leagănul a tot binele pentru Români a fost desființat de către atotputernicia fieertatului *Hieronymi*. Nu 'l-a putut șterge însă din inimile noastre, căci el și lucrarea sa e săpată adânc în inimile ori-cărui Român, încât zeci și sute de porunceli de s'ar aduce, partidul nu va fi șters.

Hieronymi a făcut însă ceva, a pus bețe în roatele carului nostru național și tocmai mântuirea carului acesta e dat conducătorilor să o îndeplinească.

Nu ne este iertat să mai zăcem în amorțeala în care judecați am fost să zăcem de un cârd de vreme în încoace. Față de soarta partidului, față de soarta noastră însăși nu este iertat, ca să rămânem nepăsători!

Prigonirile își sârbează sârbarea cea mare, una cu a milleniului și nouă nu ne mai este iertat, ca să rămânem reci față de ispitirile, față de uneltirile, față de încercările dușmănoase ale celor dela putere!

Ispitirilor și prigonirilor noi trebuie să le punem un capăt, și să aflăm mijloacele prin cari să le aruncăm dela noi. *Simț omenesc în cei dela putere nu mai este, răbdarea și umilirile noastre își caută un sfârșit și noi trebuie să-i grăbim sfârșitul.*

Să fim ori să nu fim? Aceasta este întrebarea ce ne-o pune timpul nostru de astăzi și dacă răspunsul nostru

este: să fim, atunci trebuie să ne strîngem cu toții rîndurile pentru a pute înfrunta mai cu tărie valurile amenințătoare cu cutropirea din partea dușmanilor nostri.

Lupta unui singur nu poate avea izbândă față de puterile unite ale dușmanilor. *Numai uniți cu toții într'un Dumnezeu și într'un partid național român, ne vom pute arăta puterile noastre de așa, încât dușmanul și străinătatea să țină socoteală de noi.*

Dacă dușmanii nostri s'au unit cu toții pentru a ne răpi cea mai scumpă comoară: **limba, obiceiurile și drepturile strămoșești**, noi trebuie să ne întrunim a le apăra și a le mântui de perzare.

Dacă cei dela putere își dau atâta silință de a ne sugruma și a ne răpi drepturile, noi trebuie să ne unim toate puterile, pentru-ca să înfruntăm asupririle și nedreptățile ce ne vin.

Călăuzit de cea mai mare iubire de neam, încercatul în lupte și în suferințe Dr. Ioan Rațiu, președinte al partidului național român, a chemat la o adunare pe toți conducătorii poporului român din Ardeal și Ungaria.

Adunarea se va ține *Vineri în 3/15 Maiu în Sibiu.*

Românilor! Cuvântul președintelui partidului național al Românilor din Ardeal și Ungaria, de către noi toți, trebuie ascultat.

Așadar' toate cercurile cari sunt lipsite de deputați să-și aleagă alții, cari apoi vor avea să hotărască asupra soartei partidului național desființat prin volnica porunceală de sub nr. 321 din 1894 a ministrului pentru treburile lăuntrice ale țerii.

Porunca aceasta prin care nu ne dă voie să ne avem și noi Români partidul nostru, precum au și Maghiarii, ba chiar și alte naționalități, noi totdeauna și acum o privim de nedreaptă, căci nu se poate cere dela noi Români să ne în-

ființăm alt partid, un fel de tovarășie cu statute (așezăminte) scrise și întărite de către chiar stăpânirea, care numai binele nu ni-l voește.

Pétruns de adevărul celor de mai sus, noi credem, că fruntașii Români nu vor întârzia de o alerga la Sibiu pe ziua de 3/15 Maiu. Cu toții trebuie să vină și să țină sfat, ce și cum se lucrăm.

Facem deci și noi un apel, către toți conducătorii Români, ca să alerge la adunare!

Cu cât mai mulți, cu atât mai bine!

Țerani și plugari, domni și cărturari! Să ne adunăm cu toții la Sibiu, ca să arătam dușmanilor și străinătății, că suntem un popor de oameni, cari nu voesc a-și părăsi drepturile ce după lege li-se cuvin!

Protestul Românilor, Sârbilor și Slovacilor în contra sârbărilor millenare.

Că milleniul nu e al Românilor, precum nu e nici al Sârbilor, nici al Slovacilor, s'a spus de atâtea-ori. Milleniul e curat maghiar, adecă al nației, care se zice: „singura alcătuitoare de stat“. Va să zică, noi Români n'avem nici în clin, nici în mână cu sârbarea ungurească, din privilegiul împlinirii alor o mie de ani dela năvălirea Ungurilor pe plaiurile acestea frumoase ale Carpaților.

Români, Sârbii și Slovacii, aceste naționalități asuprite, nu puteau ca să nu-și spună cuvântul lor atunci, când vedeau, că „nația singură alcătuitoare de stat“ vrea să benchetuiască pe cheltuiala țerii și vreau să se fălească înaintea lumii.

Capii acestor neamuri asuprite, întruniți printr'un îndemn firesc al inimii și al sorții triste, s'au consfătuț și au

traiului de toate zilele și unde în vremea din urmă, mai tare sunt spriginiți scriitorii, cari se strădănesc și muncesc în câmpul cel înflorit al literaturii.

Trecut în România, poetul Coșbuc a lucrat mai întâiu la alcătuirea de cărți pentru școale și a lucrat dimpreună cu alți fruntași ai minții românești. Astăzi însă îl vedem lucrând numai și numai în ogorul poeziei, atât de însemnată și atât de folositoare pentru ori-ce popor, ce tinde spre înaintare și dezvoltare.

Poetul Coșbuc e un fiu al poporului dela țeară, care pricepe ce va să zică poezia populară, care înțelege gândurile și dorurile poporului și care atât de frumos le dă cuvânt în poeziile sale atât de frumoase și gingașe.

Pretrimețând acestea, în numărul viitor vom chipăi mai deaproape „fircelile de tort“ ale lui Coșbuc, despre cari nădăjduim că vor străbate în toate părțile unde numai se vor bește dulcea noastră limbă românească și vor cășuna momente de bucurie în inimile celor ce le vor cetă și răsceti cu luare aminte și cu tragere de inimă.

Emanuil.

FOIȚA.

Fire de tort.

de
George Coșbuc.

Cu puțin mai nainte a văzut lumina o carte dintre cele mai prețioase, o carte, care cu dragă inimă va fi primită de către ori-care Român. Cartea poartă titlul de mai sus și e a cunoscutului poet *George Coșbuc*, care nu mai are nevoie de a fi laudat și recomandat, căci numele cel bun de care se bucură în lumea românească, ne scutește dela așa ceva. Dacă însă totuși ne încercăm și noi să spunem ceva despre „Firele de tort“ ale lui *Coșbuc*, e ca să ne spunem și noi cuvântul nostru, așa în fugă, cu graba timpului în care ne aflăm.

Dar' mai întâiu o vorbă despre însuși *Coșbuc*.

Iubitul și dragălașul poet s'a născut la anul 1867 într'un sat din giurul Năsăudului. Tatăl seu e preot unit, și om cu carte fiind nu a întârziat să-și dea copilul la școala din sat, mai apoi la gimnasiul din Năsăud, unde

sfârșindu-și învățăturile și însușindu-și luminile trebuincioase unei școale mai înalte, poetul *George Coșbuc* a mers la Cluj, pentru a se pregăti de profesor.

Nu era însă pentru el școala ungurească, cu limba care numai de un poet nu putea fi auzită și ascultată. După doi ani a fost adus la *Sibiu*, unde 'i-s'a încredințat foșoara ziarului „*Tribuna*“, în care a dat la iveală o mulțime de poezii, cari de cari mai frumoase, mai dragălașe și mai bine gustate de către publicul cetitor al „*Tribunei*“, care atunci ca și acum este alcătuit mai ales din bărbați din Ardeal și Ungaria, unde noi Români, nu prea avem fericirea să vedem și să gustăm poezi de ai nostri. Se va pricepe, de ce? Apoi de aceea, fiindcă la noi stările sunt de așa, încât bărbații cu dar dela *Dumnezeu* sunt chemați a lucra în altă brazdă, adecă în aceea de a grăbi desrobirea neamului nostru asuprit de către unii și alții.

Partea cea mai mare din poeziile date la iveală în „*Firele de tort*“ sunt adunate din „*Tribuna*“ de pe vremea când *Coșbuc* era în *Sibiu*.

La 1889 însă a părăsit patria și a trecut în România, în București, unde mai cu înlesnire putea se înoade căpătăile nevoilor

alcătuit un „Protest“, al cărui cuprins e următorul:

Serbările, cari tocmai se plănuiesc de către stăpânirea maghiară n'au altă țintă, decât a dovedi pe de-oparte, că tocmai se împlinesc ani o mie, de când Ungurii au venit din Asia, ear' pe de altă parte sânt chemate a arăta, că singur numai nația ungurească e aceea, care în urma „cuceririlor“ făcute e îndreptățită a stăpâni pe celelalte naționalități, cari cu mult înainte de venirea Ungurilor au fost pământene ale ținuturilor din cari astăzi se alcătuește Ungaria. Cucerirea țării — zice protestul — nu e decât o minciună cornurată, căci nu ne putem lua după spusele unuia sau altuia, după-cum e și notarul regelui Bela, care a scris despre năvălirea Ungurilor. Ungurii la început nici gând n'aveau de a contopi celelalte naționalități în cazanul unghurării, ci erau stăpâniți de încredințarea, că țeara numai formată fiind din mai multe naționalități poate să fie și să înainteze.

Ungaria nici-când nu a fost maghiară, ci a fost o țeară alcătuită din mai multe naționalități, cari toate au voit și vreau încă, ca să fie neatrănătoare de nația ungurească, care singură voește să aibă toate drepturile, toată puterea, pe când celelalte naționalități, cari n'au avut fericea de a se naște maghiare să fie lipsite de drepturi și încărcate de îndatoriri.

Însuși bărbaii fruntași unguri au alcătuit legea din 1868 despre deopotriva îndreptățire a naționalităților, care astăzi a ajuns să nu mai fie decât o literă moartă, o lege pe care fiecare Ungur își ține de datorință a o călca și de a nu pune nici un preț pe ea.

Încercările și ispitirile la cari sânt supuse naționalitățile, au trezit și au pornit în frunții naționalităților și gândul de a se pune de a curmezișul acestei rele porniri a „nației singure alcătuitoare de stat“ și s'au întrunit cu toții într'un congres în capitala țării, unde 'și-au alcătuit

programul, care e potrivit cu stările de lucruri din țeara noastră.

Ungurii au făurit niște serbări, cari nici-decum nu pot fi ținute și de către naționalitățile nemaghiare, pentru-că „ei voesc să arete Europei, că Ungaria, prin mijlocirea națiunii dela putere, a făcut înaintări grozave în învățatură și că prețutinderea domnește bunăstare și bogăție, deși tocmai contrarul e adevăr.

Având în vedere această stare de fapt, în deplină unire cu adevărul, o spunem în chipul cel mai serbătoresc și cel mai hotărît, că noi cele trei națiuni ale Ungariei, Sârbii, Slovaci și Români, sântem și în acest an 1896, ca națiuni vii, în faptă deosebite, însestrate cu toate însușirile naționale, ca corpuri naționale, cari nu numai în restimp de o mie de ani, ci într'un timp cu mult mai îndelungat ne-am păstrat ființa noastră națională, obiceiurile, datinile și simțemintele și conștiința noastră națională; și avem voința deschisă și hotărîtă de a fi, cu ajutorul lui Dumnezeu, tot așa și pe viitor.

O spunem totodată, că la aceste serbări național-maghiare, în multe privințe foarte vătămătoare pentru noi, nici-decum nu luăm parte, ci dimpotrivă protestăm împotriva acestor înșelătorii.

Protestăm, că se pune la cale o serbare împotriva căreia se ridică grosul locuitorilor Ungariei.

Protestăm împotriva serbărilor, prin cari noi sântem înfătoșiți ca popoare cucerite și subjugate.

Protestăm, că și din dările noastre se face pentru aceste serbări o așa de grozavă risipă.

Protestăm împotriva serbărilor milenare, însuflețiți de cea mai mare iubire de țeară.

Noi dorim să vedem iubita noastră patrie fericită și indestulită.

Dacă ne-ar fi dat să vedem Ungaria așa după-cum ar trebui să fie, când deopotriva îndreptățire națională a naționali-

tăților ar fi adevărită, când Ungaria nu ar fi patria unui singur popor ci „Hungaria“ cea veche: atunci și noi prea bucuroși am serbători ființa de o mie de ani a statului ungar.

Astfel însă, cum se făuresc as'azi serbările așa numite millenare, noi nu vedem în ele decât lovituri noue asupra ființei noastre naționale, preamărirea subjugării noastre, și împotriva unei atari serbări protestăm!

Astfel glăsuiește comitetul tovarășiei celor trei naționalități subjugate din Ardeal și Ungaria! Cuvântul lor e isvorit din inima tuturor popoarelor din care acel comitet face parte.

Eată adevărul grăit pe față și fără încungiur, adevărul, care răstoarnă cu totul minciunile propoveduite cu privilegiul milleniului unguresc, pe care noi Români, Sârbii și Slovaci nu putem decât să-l condamnăm.

In contra milleniului.

Pe ziua de 2 Maiu st. n., când s'a deschis milleniul maghiar, era să se țină în Viena, reședința împărătească, o mare adunare, sau meeting, în care să se protesteze contra milleniului.

Studentii români dela școalele mai înalte din Viena au și făcut pregătirile de lipsă, câștigând pe partea Românilor studențimea celor 11 popoare, cari toți sânt nemulțumiți cu Ungurii și cu tâmbălăul lor millenar. Ântâietatea o au avut-o Nemții, cari deși erau cam desbinați, totuși s'au unit pentru a protesta împreună contra Ungurilor.

S'a ales apoi un comitet care se ducă în îndeplinire și să pună în lucrare dorințele studențimii. Comitetul acesta este alcătuit din Români, Slovaci, Croați, Sârbi, Ruteni, Germani din Austria, Sași, Germani din imperiu, Ruși, Sloveni, Cehi, Bulgari și Greci.

Lupta vieții.

Gazel.

Copiii nu înțeleg ce vor:
A plânge-'i cumînția lor.

Dar' lucrul cel mai laș în lume
E un bărbat tânguitor,

Nimic nu-'i mai de ris ca plânsul
In ochii unui luptător.

O luptă-'i viața, deci te luptă
Cu dragoste de ea, cu dor.

Pe seama cui? Ești un nemernic
Când n'ai un țel hotărîtor.

Tu ai pe-ai tîi! De n'ai pe nimeni,
Te lupti pe seama tuturor.

Ori-care-ar fi sfîrșitul luptei,
Se stai luptând, căci ești dator.

Trădesc acei-ce vreau să lupte;
Ear' cei fricoși se frâng și mor.

De-'i vezi murind, să-'i lași să moară
Căci moartea e menirea lor.

George Coșbuc.

Ânger căzut.

Când mă uit adânc la tine,

Ca 'n prăpastie, copilă,

Sufletu-'mi, durerii frate,

Simte-o lacrimă de milă.

Întinat îți este trupul,

Nu și-al inimii tesaur,

În gunoiul lumii astea,

Tu ești bulgăre de aur,

Ochii tîi frumoși, albaștri,

Sînt trudiți de-atâtea plângeri

Pot și ângerii se cadă,

Dar', cîți, rămân tot ângeri.

George Murmu.

Păsărică.

Păsărică din pădure
Pe crengi verzi tu nu ședē:
Dute sboară-'n larga lume
Până mândra-'mi vei vedē.

De-'i afla-o cîntând dornic,
După mîndrul ei iubit,
Atunci sboară 'n nori voioasă,
Căci iubire ai găsit.

Ear' de-o afi 'n voe bună
Și de-'i vesel al ei cînt,
Tristă 'ntoarcete și-'mi spune,
Că amor nu-'i pe pămînt.

Șaroșul-ung.

Demetriu Lazar Todoran.
învătător.

Cugetări.

Fiecare înțelege viața după-cum o trăiește și o simte după-cum o înțelege.

Duiliu Zamfirescu.

Dragostea e o costișă înflorită pe care
luneci repede, căci la fiecare paș întâlnești
câte-o minune.

Nicu Gane.

Va să zică aleșii alor *II popoare!* Cu lucrarea hotărîrii ce era să se aducă a fost incredințat harnicul și bravul Român Al. Vaida-Voevod, care este un tinăr foarte iubit de cătră toți studenții din Viena, afară de studenții Unguri.

La adunarea de protestare erau să iee parte o mare mulțime și anume deputați naționali din dietă, antisemiții mai de frunte, profesori dela școalele înalte și alte persoane fruntașe.

Din Sibiu s'au și trimis mai multe telegrame, între cari și una din partea presidentului partidului național român a dlui *Dr. Ioan Rațiu*, care însă a fost oprită la Cluj. „*Tribuna*” și „*Foia Poporului*”, încă a trismis o telegramă de următorul cuprins:

Prietenilor cauzei naționale și dușmanilor vrășmașilor nostri, isbândă și salutări; cu voi suntem, bravi fii ai celor unsprăzece popoare luminate!

Adunarea a fost oprită din partea stăpânirii austriace, căreia nu-i prea venia la socoteală se lase în Viena a se protesta în contra Ungurilor. Cei adunați însă au protestat și au hotărît, ca la ori-ce întemplantare, adunarea să se țină *Foi în 7 Maiu.*

Suntem dornici să vedem adunate la olaltă fiitorii conducători ai atâtor popoare, cari ascultând de cuvintele duioase ale Românilor, vor prinde cu toții partea noastră și nu vor lua parte nici cu trupul, dar' nici cu sufletul la sêrbarea asupra-țitorilor atâtor seminții din Ungaria.

Tagăduirea dreptului de însoțire.

Țeara-Ungurească este un cuib de nedreptăți sêvrșite de cătră cei cari sunt puși, ca dreptate să facă. Stăpânirea și oamenii dela putere nu au altă îngrijire, decât numai și numai înavușirea lor și a neamului din care fac parte. Ori-ce mișcare a naționalităților, ori-ce paș înspre mai bine, stăpânirea îi pune pedeci în cale, căci în priceperea sa schiloadă nu vrea se înțeleagă, că bunăstarea tuturor locuitorilor din țeară aduce după sine și bunăstarea țerii însăși, care nu este alta decât suma tuturor cetățenilor, din cari se alcătuște. Dar nu! Stăpânirea nici nu vrea se știe despre o însoțire românească, slovăcească sau sêrbească, care tinde spre înaintarea neamului din care însoțirea face parte.

Dreptul de a întări însoțirile, reuniunile, stăpânirea ungurească 'și-le-a însușit șieși. Va să zică dela bunul plac al acestei ocârmuiri atîrnă, că oare să fie sau să nu fie cutare însoțire, cutare reuniune, fie ea cu ori-ce țintă măreață. Și noi știm ce va să însemne puterea în

mâna unui *copil* ușuratic, cu mințile strechiate și întoarse pe dos.

Până-când stăpânirea dă voe, ca să se înființeze tot soiul de însoțiri ungurești, spre a uncurisa, spre a desbrăca pe alții de legea și neamul lor, sau spre a jupui pe alte naționalități, până atunci ea nu dă voie ca să se înființeze reuniuni românești, cari au de țintă ridicarea neamului românesc, ridicarea și înaintarea în învățatură și bunăstare, care este ținta doririlor fiecărei țeri, fiecărui neam cu iubire și tragere de inimă pentru tot ce e bun și folositor.

Stăpânirea nu ne dă voe, ca să înființăm reuniuni de femei, de casine, unde să ne deșteptăm și să ne luminăm, nu ne dă voe ca să facem însoțiri de meseriași, cari se ajutore și se înlesnească înaintarea meseriașilor, și se stârnie ridicarea lor pe o treaptă mai înaltă, unde s'au ridicat și alți meseriași de altă lege, dar' și dăruiți de altă soarte mai bună, decât cea croită nouă de cătră de nemaghiari mîncătoarea ocârmuire.

Spre iconirea celor de mai sus slujească de pildă cele de mai jos:

„Am cetit cu drag articolul despre meseriași din nr. 14 al „*Foii Poporului*”. Ni-s'a arêtat acolo nepăsarea domnimii față de meseriași și cu durere trebuie să o spunem, că și prin părțile noastre tot așa stau lucrurile.

Cea mai mare lovitură fusă o primim din partea stăpânirii ungurești, căci eată cum stă lucrul:

Meseriașii români din Bistrița încă în anul 1895 la 17 Martie s'au încheat într'o reuniune, sub numele de „*Reuniunea meseriașilor români din Bistrița*” cu care privilegiu ne-am alcătuit statutele și s'au trimis „*Înaltului*” ministru spre întărire, însă durere, căci deși aceste statute au fost mai numai decopiate de pe statutele meseriașilor maghiari din loc și scrise în limba ungurească, totuși „*Înaltul*” ministru *nu* le-a întărit, fără sub numărul 1729 din anul acesta le-a trimis înderêpt cu acea îndrumare, că mai mulți paragrafi s'au schimbe că cuvêntul Român să se lase afară, ear' din paragraful 2, punctul 5, fiind prea la neînțeles să se lase cu totul afară: „*Mivel igen homályos kihagyandó*”.

Eată dar', onor. dle Redactor, stăpânirea ungurească, cu toată călcarea de lege ce o sêvrșește!

Vasilie Varga, zidar. *Vasilie Suciu*, ferar. *George Cotoc* cismar. *Clement Anciu*, pantofar.

SCRISORI.

Gendarmi sêlbatici.

Lung mai e și șirul fărădelegilor sêvrșite de ocârmuire față de blândul nostru popor român. Zi de zi are de a suferi noue și noue nedreptăți, ca-șicând noi Românii nu am avea altă chemare, nu am avea alt rost aici pe pământul nostru, decât ca să suferim loviturile date din partea celor cari azi sêrbează, din partea Ungurilor, cari încă nici astăzi după o mie de ani de viațuire cu noi împreună, n'au ajuns până acolo, ca să-și dea seama despre ceea-ce va să zică dreptate și earăși ce va să zică nedreptate. În țeara asta alduită și blăstemată de Dumnezeu adevêrul nu poate se aibă graiu, căci amușit este de cătră ocârmuitorii cei fără milă și fără Dumnezeu.

În Ungaria, unde nu sunt numai Ungurii, ci mai sîntrînduite a fi și alte popoare, cari dau grosul locuitorilor țerii, dreptatea se pare că 'și-a pierdut urma, când e vorba de nemaghiari. Aici în Ungaria dreptatea și nedreptatea, adevêrul și neadevêrul, dreptul și nedreptul sînt așa de pușin deosebite una de alta, încât adese-ori și mai totdeauna să ia una în loc de ceialaltă.

Stăpânirea ungurească are la îndemâna sa o mulțime de gendarmi, de sbiri, cari nu sînt puși spre a păzi buna rînduală ci spre a schingiui pe cei-ce nu sînt Maghiari, pentru a întărita și lovi în tot ce nu e unguresc.

Blăstêmățiile acestor scripsori cu două capete sînt nenumêrate și 'ți-se sue sângele în cap, când îi vezi sêvrșind atâtea și atâtea blăstêmății față de Români, chiar acum în vremea milleniului unguresc, când în toată lumea se bucină despre ne mai pomenita dreptate ungurească.

Omului, dacă e om, nu 'i-e dat a fi bestie omenească, ci a fi creștin cu inimă bună, ear' nu păgân. Gendarmii ungurești însă se vede, că au întrecut în blăstêmății pe păgânii din vremea năvălicii Ungurilor. O fiară sêlbatică, da, poate mânca carne vie, căci așa îi e firea, dar' unui om, carele se mai cheamă și „*Magyar*”, nu-i este iertat se facă așa ceva, dacă nu voește să fie huiduit în alte țeri, unde mai prielnic e locul și mai mari sînt codrii pentru a adăpostii în sinul lor oameni și fiară, fără minte și fără simț omenesc.

Felul de a purcede al acestor oameni-gendarmi e ne mai pomenit.

Nu cearcă, nu cercetează ei dacă Românul e vinovat sau ba, ci mi-l înhață fără pic de șfială, căci „*paza*” lor le este încrezută de cătră cei mai mari, ear' organele cari sînt puse a aduce dreptate stau rēci și nemișcate la vêzul schinguirilor și la auzul vaietelor

fără număr ce le scoate blândul nostru popor.

În cele trecute vremi Spaniolii aveau obiceiul de a pune pe rug pe cei cari nu propoveduiau catolicismul; era cruntă jertfirea, dar' gendarmii nostri se vede, că nu vreau să rămână mai pe jos.

Și noi siliți sîntem să tăcem, căci sabia și pușca lor le e dată, și lor le e dat să facă întrebuintare de ea, ceea-ce nici nu întrelasă, ear' dacă faci arătare împotriva lor, atunci te bat din nou și din nou te asupresc, căci n'au să-ți creadă ție, celui-ce n'ai avut fericirea de a te naște Maghiar.

Dar' să nu mai urmăim cu vorba, căci prea ne este amară inima de atâtea fărădelegi săvîrșite de cătră slujitorii cei mai crunți ai cruntei ocărnuiri.

Dăm aci vre-o câteva scrisori ce ne vin dela cei cari au avut să sufere nedreptățile ungurești:

Domnule Redactor!

Binevoește a da loc următoarelor în mult prețuita „Foaia Poporului“.

Slujitorii unguri din comuna noastră Berzova vreau să se fălească înaintea stăpînirii, că Românilor de pe la sate le-au pus scălușul în gură.

Duminecă în 12 Aprilie s'a dus un ficior din comuna Monorostire la pădurarul din Berzova se plătească ceva lemne. Dându-i ficioru banii, i-a răspuns, că banii nu-'s buni. 'L-a întrebat, că de unde-'s? Ficiorul i-a răspuns, că dela un ficior din Berzova cu numele Nicolau Moțu.

De loc au trimis gerdarmi după el. 'L-au dus în casa satului. 'L-au întrebat, că de unde sînt banii? El nu știa de frică cum să răspundă, căci el a avut mai mulți bani la el și mi-'l-au ținut dela 8 ore dimineața până la 10 ore seara, în care restimp 'l-au bătut și zdrobit de 'l-au lăsat mai mort, încât nu se știe mai trăi-va sau își va da sufletul celui de sus.

Apoi au căutat și la el acasă după mașina, cu care i-ar fi făcut și nu au găsit nimic. În urmă le-au venit gendarmilor sălbatici în minte, ca să cercce mai bine, că într'adevăr nu sînt buni banii; și s'au dus la apotecă și i-au vizitat poticarășu și i-au găsit banii buni și numai :șă o scăpat omul din necaz.

Eată cât de ușori sînt la minte gendarmii cari ascultă și îndeplinesc vorbele rătăcioase ale unui împintenat de Ungur și zdrobesc pe bietul Român, așa numai în rîs, până-când vor, și dacă ne perdem ceva din avere și ne plângem lor, întrebă după mărturii mincinoase și nu ne ia în seamă.

Berzova, 13 Aprilie 1896. *George Ardelean.*

Domnule Redactor!

Tare m'am bucurat despre cele descoperite în „Foaia Poporului“ de azi săptămîna, că cum m'au batjocorit pe mine slujbașii stăpînirii, fiindcă le-am cerut pîne, dar' de altă parte sînt trist, că slujbașii s'au mîniat foc pe mine, acuma au și prins a mă urmări strajnic, că până acum chiar sînt amenințat cu bătaie și pedeapsă din partea pretorului, și mai ales a gendarmilor, cari mă urmăresc într'una și nu-'mi dau pace ca să-'mi vîd de ale mele.

Dar' să știi, stimat Redactor, că de mă vor mai bate, în loc să capăt slujbă, apoi mi-se va auzi strigătul, în toată Ungaria.

Cu toată cinstea, *Iacob Părășcan,*
fost gendarm.

Muereu, 29 Aprilie 1896.

Domnule Redactor!

În 5 Aprilie n. doi gendarmi din Iara și cu diregătorul grofului din Săvădisla (Szt.-László) noaptea pe la 11 ore s'au dus la casa lui Ilie Hodrea din Rachisul-rom. (comitatul Turda-Arieș), pe care 'l-au ridicat din așternut și ducându-'l până în Săvădisla 'l-au bătut foarte rău; ajungînd la judele de acolo, le-au dat judele o chilie deschilinită, în care au bătut pe bietul om, până când 'l-au lăsat mai mort; ear' după-ce au văzut că fi va fi destul, i-au turnat apă în gură, ca să se încredințeze, că e viu sau mort, și văzîndu-'l că încă mai suflă, 'l-au mai lovit cu piciorul de câteva-ori. În 6 Aprilie dimineața, s'a dus soția nefericitului ca să-'l caute, și 'l-a aflat la judele Kőmives János (pe care îl țin mare creștin Românii de prin pregiur și îi dau mare omenie) zăcînd jos, abia vorbia și rugînd pe gendarmi, 'l-au lăsat să vie acasă, dar' abia a putut veni cu ajutorul soției lui.

D-le Redactor! Din întâmplările ce tot mereu se vestesc prin foi poate vedea ori-cine-că ministrul numai pentru aceea au înmulțit gendarmii pe la noi, ca să ne batjocorească, căci nenumerate sînt nedreptățile ce ni-se fac din partea gendarmilor pe aici.

Sus numitul om cu 6 prunci, toți mărunței, mai unul ca altul, care și până acum foarte cu greu îi susținea, acum știe D-zeu cum le-a mai câștiga pînea, căci nu e altul cum a fost — tot zace.

Încă una.

În luna trecută venind doi gendarmi la judele dela noi (Muereu) unde eram și eu, s'au lăudat cătră noi, că cum au bătut ei pe un cerșitor care poartă nume de „călugăr“. Au bătut pe un om smintit din minte, care nu face nici un rău, sormanul, ci cât e lumea se tot roagă lui Dumnezeu și în toate Duminecile și sărbătorile merge la sf. biserică.

Tot acestia au bătut mai deunăzi pe *Tănasiu Cian* din comuna Hășmaș, foarte rău.

Pe un alt cerșitor întîlnindu-'l pe hotarul comunei Hășmaș și după-ce 'l-au întrebat, că Român e, ori Ungur? 'l-au bătut, fiindcă a răspuns că e Român, și bietul om trei zile a șezut în comuna noastră, apoi s'a dus spre casă, așa rău a fost bătut.

Ne-a povestit bietul om, că după ce a răspuns el că e Român, au prins a înjura gendarmii de *«az oláhok istenit, mind meg kell ölni oket»*. Cerșitorul știe bine ungurește.

Vă rog să dați loc acestor șire în prețuita „Foaia Poporului“ și ce am smintit în scrisoarea mea vă rog îndreptați, căci numai de pe coarnele plugului am luat mîna și o am pus pe peană.

Vasilie Ciortea.

CRONICĂ.

...cu ramuri verzi a învrednicit țeratul Teodor Dușenescu din Mesteacăn pe redacția „Foi Poporului“ despre care a zis, că o iubește mai presus de toate. D-sa a adus un mănunchiu de ramuri verzi din gorunul care adumbrește mormîntul viteazului Iancu dela 48. D-sa venind să cumpere o „Cartea durerii“ din librăria „Institutului Tipografic“, a întîlnit și pe iubitul președinte al partidului național român, Dr. Ioan Rațiu, pe care 'l-a salutat în cuvintele cele mai călduroase. Cinste se cuvine astorfel de țerani cu inima largă.

*

Velfă millenară. Din *Saroșul-Unguresc* ni-se scriu următoarele: Partea cea mai mare a locuitorilor nostri din comuna noastră sînt Unguri de legea unitară, între cari sînt și vre-o câteva familii de nemeși, cu cari nu odată am avut de furcă. Mai în zilele trecute încă-'mi vorbeau cu mare glas despre milleniu, n'ar fi mai fost pomană de el! La întrebarea mea, că cum vor sărbători, mi-au răspuns: Vei vedea d-ta și împregiurimea. Și ce să vezi? Pregătirea e făcută și pe când cei din Iuda-Palestina vor sărbători, acești pițiguși vor fi sub zăvoarele temniții. Anume, Sâmbătă în 18 Aprilie venind la ceartă ei între ei, „nemeșii“, șese dintre ei armați cu fnrci de fer intră seara la al șeptelea în casă și-'l bat până-'l lasă mort. Duminecă dimineața (19 l. c.) au sosit gendarmi din Dicső-Szt.-Márton, și însoțind pe cei șese „nemeși“ i-au dus la ariște. Mortul fiind căutat de comisiune s'a înmormîntat. Eată cât de ușor varsă sângele cei-ce sînt afară de legea lui Christos.

Demetriu L. Todoran, dascăl român.

*

Episcopul Szabó — precupeț. Toate le mai înțelegem, dar' ca un episcop să facă pe Jidanul care să-'ți vie la casă și să te îndemne să-'i cumperi marfa cea stricată și scumpă, nici decum nu o înțelegem. Episcopul Szabó dela Gherla nu s'a mulțumit cu circularul seu atît de huiduit, de cătră toți Românii, dar' acum mai trimite încă un circular, în care îndeamnă pe toți credincioșii, ca să iee parte la expoziția din Pesta, și îndeamnă și pe preoți, ca acestia să îndemne pe popor ca să iee parte cu ridicata la tirgul de țeară din Judapesta. Noi credem, că poporul nu se va lăsa amăgit de cuvintele lui Szabó, noi credem, că poporul nu-'și va arunca banii de giaba, și nu va merge la Judapesta, unde ori-ce Român de bine, n'are ce căuta. Chiar și foile ungnrești scriu despre scumpetea de acolo și apoi noi Românii, oameni săraci, să mergem cu grămada, ca o turmă de vite înaintea Ungurilor?

*

Semne bune. A apărut în zilele acestea „Retorica și carte de cetire pentru clasa a VI. gimnazială“, de *Gregorin Pletos* și *I. Gheție*, profesori în Năsăud. — La începutul lunii acesteia a apărut „Gramatica germăună“ a dlui Dr. D. P. Barcianu, profesor seminarial în Sibiu. Gramatica este prelucrată după cea a părintelui din Rășinari, Sava Popovici Barcianu. Se poate cumpăra dela librăria „Institutului Tipografic“.

*

„Fire de tort“ de *George Coșbuc* a apărut și se poate căpăta la librăria „Institutului Tipografic“ din Sibiu cu 1 fl. 25 cr. plus 5 cr. porto.

*

„Transilvania“. foaia „Asociațiunii transilvane“, editată în Sibiu de dl Dr. C. Diaconovici, secretarul întâiu al Asociațiunii, are în numărul seu din urmă următorul bogat

S U M A R:

„Scrierea verticală“ din punct de vedere igienic, după Dr. Süßmann, de Dr. Beu. — „Aurel“ de Dr. Pop. — „Concurs literar“ (Premiul de dietetică populară). — „Academia română“. — Știință, literatură și artă: „Societatea geografică română“. — „Carte de cetire pentru clasa IV. gimnazială, reală și pentru școlile superioare de fete“, de Virgil Onițiu, directorul gimnasiului român din Brașov, recenziune de Dr. V. B. — Reviste. — Bibliografie. — Economie: „Însoțiri de credit, de Dr. F. W. Raiffeisen“. — „Albina“. — Astra: Dr. Gustav Weigand. — „Enciclopedia Română“. — Partea oficială: Procesele verbale din ședințele comitetului Asociațiunii transilvane, dela 5 Martie și 2 Aprilie 1896. — Consemnarea taxelor de membri intrate în cuartatul I. din 1896. — Contribuiri la fondul „George Barițiu“.

Lipsă de ajutor. Din Cohalm ni-se scrie următoarele: Am întreprins lucrul de măsur pentru biserica română gr.-ort. din Cohalm dela architectul, cu contract în regulă. Înțelegând aceasta o parte din comitatul porochial, că eu ca Român am întreprins lucrul, a amenințat pe architectul, că dacă nu va da lucrul de măsur la un Sas, 'i-se va lua tot lucrul din mână al întregii zidiri bisericesti. Ear' acela, ca să nu se facă de ură cu ei, 'i-a ascultat. Să se dea unui Sas, că acela Sas fiind va lucra mai bine! E rău de noi meșteșugarii români, sântem siliți să ne botezăm Sași, dacă vrem să trăim și să căpătăm lucru dela Români.

George Borcoman,
măsar.

Am zis-o de atâtea ori și o mai zicem și acuma, că Românul e dator să spriginească meșteșugarii români și nici-decum pe cei străini, cari îmbogățindu-se ne umilesc. Mai ales când e vorba de zidirea unei biserici, a unei școale, nu e cinstit lucru, ca să vârsăm atâta amar de bani în punga străinilor.

Daruri creștinești. Creștina Carolina Ognean a dăruit pe seama sf. biserici din Aiud o cădelniță de argint în preț de 10 fl. Dl. Veres Fános, Ungur încă a dăruit trei icoane frumoase și mari. — Ne pare bine că și Unguri se află, cari dăruiesc pe seama bisericii românești, lucru frumos, pe care cu atât mai virtuos ar trebui să-l urmeze Românii!

Alegere de notar. Din comuna Mehala, comitatul Timișului, ni-se scriu următoarele: La postul de notar de aici au fost doi candidați, dl Aureliu Popescu și Sussics László. Pretorul-suprem Reviczky, care a condus alegerea s'a purtat foarte bine. Ales a fost Românul Aurel Popescu. Se vede, că unde pun Românii nostri umăr la umăr și foloasele sânt bune.

Ioan Rotariu.

Trei gemeni. Din comuna Sibiel (comitatul Sibiiului) ni-se scrie, că soția economului Ioaneș Banciu a născut în 5/17 l. c. trei fete, cari toate dimpreună cu mama lor sânt ca mărul de sănătoase.

Întâmplări de moarte. Georgiu Mezei, cantor și fost învățător gr.-cat. în timp de peste 50 ani, a răposat în Turda-veche în vîrstă de 80 ani.

— Generalul Trapsia, unul dintre cei mai bravi soldați ai oastei noastre, a murit Duminecă, în 3 Maiu.

† **Traian Demetrescu** a murit. Din-sul a fost un priceput poet și novelist. A murit la Craiova și avea numai 30 de ani și moartea-i prea grabnică o plîng toți aceia cări au avut norocirea de a-l cunoaște în persoană sau din scrieri. Despre schițele lui, despre novelele-i drăgălașe s'a scris și în foaia noastră.

Fieți țărina ușoară și amintirea vecinică!

Știre mărunță. Șahul Persiei a fost ucis de cătră un potrivnic al credinței sale. În locul lui a fost ales de șah fiul său Musafir-Eddin-Micza.

Mai nou.

Studentii din România și indeosebi comitetul național studentesc a împărțit un călduros apel cătră toți Românii, prin care li chiamă la o adunare de protestare împotriva milleniului și a Ungurilor. Adunarea s'a și ținut în București la 5 Maiu st. n. Au luat parte la ea o mulțime de 50.000. A fost o însuflețire nespuse, tot orașul a fost în haine de sărbătoare.

La marea adunare a popoarelor din ginta latină, ținută în Montpellier, a ținut părintele Lucaciu o vorbire mai lungă, care a dat naștere unei însuflețiri nespuse pentru cauza noastră națională. Colonia română de acolo a încununat un monument, părintele Lucaciu a ținut o vorbire la care a răspuns presidentul tovarășiei latine. Românii li-s'a făcut o primire călduroasă și indeosebi părintele Lucaciu a fost cercetat de cătră foarte mulți străini. S'a dat și un banchet la episcopie în onoarea lui Lucaciu, unde s'au rostit tot toasturi pentru națiunea română, S'a ținut și o consfătuire în cauza națională. Toate foile și toți locuitorii de acolo sânt cuprinși de însuflețire pentru neamul românesc și pentru părintele Lucaciu, care atâta cinste face neamului seu.

Adunarea de protestare din Viena a studențimii celor 11 popoare a fost oprită și a doua-oară din partea stăpânirii austriace. Adunarea se va conchema încă odată, ba și de 7 ori. În Viena domnește o întăritare grozavă din pricina aceasta.

La conferența ce se va ține în Vineria viitoare, auzim că vor veni foarte mulți și din multe și îndepărtate locuri. Știrea ne înveselește și am dori ca la adunare să iee parte cât se poate de mulți, pentru-ca cu atât mai măreață să fie adunarea, în care se va vorbi despre ființa partidului național român.

La adunare deci, în număr cât se poate de mare!

R Î S.

Răsai, soare, răsai!

Băiatul unui Țigan era bolnav de moarte. Era o noapte de-ale lui Brumărel și un vînt rece sufla cu putere prin petecele, din care era alcătuit cortul, de te pătrundea până la măduvă.

Bietul purdelaș se văieta de frig. Țiganul mai răscolî nițel focul, ce-l făcuse la ușa cortului, mai întoarse bușteni, ce-i pusese ca să țină peste noapte, dar de căldură nici vorbă nu era. Toată nădejdea era la sfântul soare. Așteptându-l se răsără. Țiganul îi descântă așa:

„Răsai, soare, răsai,

„De vrei parte să-i mai ai,

„Că de-i sta pîn' dimineată,

„Nu-l mai găsești în viață!“

Dar' soarele nu se prea grăbi cu răsăritul, și pe bietul Țiganuș îl și luă Arhanghelul.

În sfîrșit se arată și sfântul soare. Țiganul cel bătrîn se uită cu jale la el și-i zice:

„Acum, soare, nu mai răsări,

„Că colea sub cort

„E alt soare mort!“

POSTA REDACȚIEI.

D-sale Dumitru Berariu, preot în Vulcsesd. Ne bucurăm de dorințele bune ce le ai și pe care credem, că le vei îndeplini. L. H. dacă a trecut la altă lege numai rău a făcut. Oameni cari trec la altă lege din pricina taxei pentru biserică, sânt vrednici de huiduit.

D-sale D. L. Todoran. Începutul e bineșor. Continuarea ne-ar imbucura. Tot binele!

D-nei Paulina R. Poesia »Pentru ce«, nu se poate publica, pentru că...

«Ca stejaru încregurat

E a ta gândire.

Nu îți știi face plan de stat

Cu a ta simțire».

Se dă spre nimicire!

D-sale George Ardelean. Faceți arătare în contra sălbatecilor gendarmi. Nu-i lăsați să-și facă mendrele după-cum voesc.

D-sale Haida Ioachim în Vulcsesd. D-ta vrei să o învăț șamșurcă cu noi. N'avem lipsă să ne jucăm de-a baba-oarba. Ori scrie adevărul, ori lasă-l amarului condeiu. În afacerea d-tale cu posta faci curat: Uite popa, nu e popa!

D-sale I. C. în Fényháza. «Frumoasa cinste ce s'a întemplat cu un econom bogat» nu e de publicat. Contra celor cari vî bat, faceți arătare la judecătore și la consistor.

Mai multora în Iacobeni. Copie nu publicăm. Din Iacobeni tot numai copii am primit, căci — după cum vedeți, s'au și prăpădit.

D-sale V. D. preot în M. Numele celor-ce ne scriu, nu se descopere cu una cu două. Trebuie combătute cele scrise de el și mai apoi dacă s'a dovedit de un mincinos obraznic, atunci îl descoperim. Salutare!

D-sale Nicolau Drăganee preot în Cilu. Pe lângă o plată mai scăricită am puté-o publica pe pagina din urmă, căci sântem îmbulziți de material.

Mai multora. Vă rugăm, ca să fiți mai îngăduitori, căci îmbulzeala de material nu ne dă voie, ca la toți să le facem plăcerea deodată.

Pentru redacție și editură responsabil: Andreiu Baltes.
Proprietar: Pentru T. L. Albin sub sechestru
Iosif Marschal.

LOTERIE.

Tragerea din 2 Maiu n.

Timișoara: 84 54 21 55 32
 Viena: 54 19 28 85 50

Tragerea din 6 Maiu n.

Brünn: 14 54 64 8 76

La „Institutul Tipografic“ în Sibiu se află de vânzare, cu prețul de 20 cr. broșura:

Die rechtliche Grundlage des Dualismus

Basa de drept a dualismului

de Dr. N. D. cavalier de Preda.

Broșura aceasta, scrisă nemțește și apărută în Viena, este dedicată energicului

Dr. Carol Lueger.

A apărut și se află de vânzare la „Institutul Tipografic“ din Sibiu

GRAMATICA GERMANĂ

TEORETICĂ PRACTICĂ

de Sava Popovici Barcianu.

Edițiunea a cincia revidată și completată de

Dr. Danil Popovici-Barcianu.

Această gramatică atât de bine întocmită, având la fine și un mic vocabular german-român costă numai 1 fl. 40 cr. plus porto.

La „Institutul Tipografic“ se află de vânzare opul premiat și publicat de „Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român“

POVEȘTI DIN POPOR

adunate de Ioan Pop-Retegeanu.

Acest op, care se extinde pe 216 pagine, cuprinzând cele mai frumoase povești și la urmă o însemnare a provincialismelor, costă numai 50 cr. plus 10 cr. porto.

„VICTORIA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII
 Sediul: ARAD, casa proprie, calea Archiducele Iosif nr. 2.
 Întemeiată la 1887.

Capital de acții fl. 300.000. Fond de rezervă fl. 90.000.
 Depuneri fl. 900.000. Circulația anuală fl. 10,000.000.

Primește depuneri spre fructificare, după care solvește 5% interese fără privire la termenul de abdicere.
 Dare de venit după interese încă o solvește institutul separat.
 După starea cassei, depuneri până la fl. 1000 se restituiesc îndată la pesentarea libelului fără abdicere.
 Depuneri se pot face și prin postă și se efectuează momentan după sosirea comandai.

Direcțiunea institutului.

[397] 7—50

Franz Joh. Kwizda.

Prafurile Korneuburg
 pentru nutirea VITELOR ale lui KWIZDA.

Mijloc dietetic pentru cai, vite cornute și oi.

De 40 de ani se întrebunțează în cele mai multe grajduri, la lipsa de poftă de mâncare, mistuire rea, pentru îmbunătățirea laptelui și augmentarea laptelui dela vaci. [1794] 34—40

Prețul unei cutii 1/1 70 cr., o cutie 1/2 35 cr.

Depositul principal:
Farmacia cercuală
 Korneuburg l. Viena.

3 medalii de aur
 15 de argint
 12 diplome de onoare și recunoștință.

Marca

 de sentire

Liferant al curții c. și r. austro-ungare.

Liferant al curții reg. române.

Să se observe bine marca și să se ceară exclusiv fluidul de restituțiune a lui Kwizda.

Se capătă în toate farmaciile și drogueriile din Austro-Ungaria.

Fabrică de casse.

Am onorul a aduce la cunoștința p. t. publicului, că am mărit atelierul meu și am arangiat o fabrică de casse.

Spre încredințare, că furnizez numai marfă bună și frumoasă, servească împregiurarea, că vând casse fabricate exclusiv numai de mine, și stă în voea fiecărui a se convinge cu privilegiul comandelor în atelier despre bunătatea materialului și conștientiositatea executării.

Încredințând p. t. publicul pe deplin, că atât la cassele noue cât și la reparaturi și deschideri voi face cele mai ieftine prețuri și voi executa în cel mai conștientios mod toate comandele, semnez în speranța unei clientele binevoitoare

[950] 9—

cu distinsă stimă

Gustav Moess,
 strada Poplăcii-mare Nr. 8.
 Comunelor bisericesti și politice li-se acordă și plățirea în rate.

Doi învătăcei

se primesc în franzelăria lui
Stefan Moga,
Sibiu, Strada Trenului Nr. 4.
[1384] 2-6

Ospătăria nou edificată

din strada Schwimmschul nr. 28 cu
întreg aranjamentul, în legătură cu li-
cenție, trafic și sare, în apropierea ca-
sarmei tunarilor, se vinde din mână liberă.

Informațiuni mai de aproape în strada
Schwimmschul nr. 38. [1385] 1-4

„Pinzgau“,

3 tauri rasă curată, de
vândut la [1285] 6-6

Onoriu Tilea,
Sibiu.

Ieftinătate!

În librăria „Institutului Tipografic“
din Sibiu, se află de vânzare cu prețuri
foarte reduse:

„Părți alese din Istoria Transilvaniei“

de

George Barițiu.

Opul întreg în 3 volume costă 6.50 fl. broș., fl. 8 legat.

Volumele singuratic se vând:

Broșurat vol. I. fl. 2.50, vol. II. fl. 2.—, vol. III. fl. 2.—.

Legat „ I. „ 3.—, „ II. „ 2.50, „ III. „ 2.50.

Tot acolo se află și

„Dicționarul unguresc-românesc“.

Broșurat fl. 1.50, leg. fl. 2.—.

La „Institutul Tipografic“ în
Sibiu se află de vânzare

CARTEA DURERII

DE

EMIL BOUGAUD.

TRADUCERE DE

IACOB AFIN NICOLESCU.

Editor: Dr. E. DĂIANU.

Prețul 70 cr. (cu porto postal 73 cr.)

Această carte a fost recomandată de
cătră Exc. Sa Metropolitul Victor Mi-
hályi de Apșa printr'un circular special.

P. T.

Subscrisul îmi permit a face cunoscut p. t. publicului din Sibiu și giur, că
la dorința și cererea mai multora, am deschis și în Sibiu, strada „Trei stejari“
(Dreieichenstrasse) nr. 5 o filială, unde am înmagazinate [1303] 4-9

Monumente

de piatră de năsip, marmoră, granit, syenit și labrador. Prin această filială voi
executa spre mulțumirea p. t. clientelei, foarte solid și cu prețuri foarte moderate
ori-ce comandă, aparținătoare branșei mele.

Rugându-vă pentru comande numeroase, îmi permit a semna

cu distinsă stimă

Albert Klingenspoehr,
sculptor și petrar.

Sibiu, în Aprilie 1896.

Prima casă de păstrare din Perjámos

în Perjámos-Haulikfalva, cu edificiu propriu în piață
înființată la anul 1872.

Capitalul acțiilor fl. 100.000 = 200.000 coroane.

Fondul de rezervă fl. 11.250 = 22.500 coroane.

Total . . . fl. 111.250 = 222.500 coroane.

Se socotesc pentru cambii prima 8 procente.

Ofere împrumuturi ipotecare cât se poate de ieftin.

Dirrecția primei case de păstrare din Perjámos.

[1359] 1-6

Banca generală de asigurare

„TRANSILVANIA“

ÎN SIBIU.

fundată în anul 1868 [803] 19-

asigurează prelungă condițiunile cele mai favorabile:

- în contra pericolului de foc și exploziune clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobilii etc.
- pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitale pe cazul morții și pentru termine fixate, de zestre și de rente.

Dela fundarea institutului se plătiră:

Despăgubiri pentru daune cauzate prin foc	Sume asigurate pe viață
în a. 1869—1892 fl. 954,106.—	în a. 1870—1892 fl. 754,999.32
în a. 1893 „ 34,925.85	în a. 1893 „ 53,119.28
în a. 1894 „ 56,333.20	în a. 1894 „ 59,659.—
în a. 1895 „ 50,463.35	în a. 1895 „ 66,862.11

Suma fl. 1.095,828.40

Suma fl. 934,639.71

2,030.468 fl. 11 cr.

Conform bilanțului pentru 1895 fondurile de rezervă și garanție se urcă la

960.343 fl. 42 cr.

Prospecte și formulare se dau gratis.

Deslușiri se dau și oferte de asigurări se primesc prin Direcțiune în Sibiu,
(Strada Cisanădiei Nr. 5, casa proprie), sau prin Agenturile generale și principale în Brașov
(H. Hermann), Cluj și Arad, precum și prin Agenturile speciale în locurile mai însemnate.